

Historialliset väestötietokannat

Kuten tämänkin lehden sivuilta on aika ajoin voitu lukea, digitaaliset lähteet ja lähteiden digitointiprojektit ovat vakiinnuttaneet asemansa historian tutkimuksen kentässä. Kirkonkirjoihin perustuvat tietokantaprojektit, kuten HisKi ja Katiha, käynnistettiin jo kauan ennen nykyistä digitointibuumia. Kirkonkirjatietokannat eivät palvele yksinomaan sukututkimusta, vaan ne ovat tärkeitä tutkimuksen apuvälineitä myös esimerkiksi väestö- ja sosiaalishistorioitsijoille. Kirkonkirjoihin perustuvia tietokantoja on rakennettu ja rakennetaan parhaillaan monessa muussakin maassa. Muitakin lähdesarjoja, kuten veroluetteloita ja väestönlaskenta-aineistoja, on muokattu tietokannoiksi.

Viime vuonna perustettiin Euroopan tiedesäätiön rahoituksella *European Historical Population Samples Network* (EHPS-Net), joka pyrkii tiivistämään väestöhistoriallisten tietokantojen välistä yhteistyötä mm. edistääkseen kansainvälisten vertailujen tekemistä. Vaikka me suomalaiset voimme ylpeillä monen vuosisadan taakse menevillä kirkonkirjasarjoillamme, eräissä muissa maissa eri lähteistä peräisin olevien tietojen yhdistäminen tietokannoissa on paljon pidemmällä niin kansallisella kuin paikallisella tasolla. Hyvä esimerkki on Odensen kaupungissa vuosien 1740 ja 1921 välillä asuneen väestön sisältävä tietokanta, jonka käyttäjä saa vähällä vaivalla silmiensä eteen perustiedot niin yksittäisten ihmisten kuin kokonaisten perheiden elämänvaiheista.

Suomessa ja monessa muussakin maassa väestöhistoriallisten tietokantojen rakentaminen tapahtuu suurimmaksi osaksi yksi-

tyisten yhteisöjen aloitteellisuuden ja epävarman rahoituksen varassa. Menneisyyden demografia ei tunnu kiinnostavan valtiovaltaa, vaikka väestöhistoriallisista lähteistä saatavat mittavat tiedot auttaisivat ymmärtämään myös niitä seikkoja, joista nykyväestönkin hyvinvointi ja terveydentila ovat riippuvaisia. Myös väestöhistoriallisten aineistojen käyttöön liittyvät salassapitosäädökset hidastavat tutkimusta.

EHPS-Netistä kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä allekirjoittaneeseen, joka toimii sen ohjausryhmässä Suomen edustajana, tai verkoston puheenjohtajaan, Amsterdamin ja Rotterdamin yliopistoissa työskentelevään professori Kees Mandemakersiin.

– MARKO LAMBERG